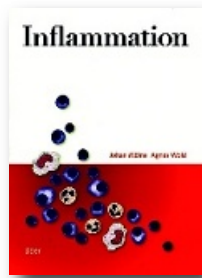

RECENSIONER

Användbar lärobok om inflammation

Inflammation. 351 sidor.

Författare: Johan Mölne, Agnes Wold.

Förlag: Liber AB; 2007. ISBN 978-91-47-08399-2.

Recensent: Johan Rönnelid, docent, överläkare, klinisk immunologi och transfusionsmedicin, Akademiska sjukhuset Uppsala.

De flesta kolleger berörs dagligen av handläggning av inflammation i en eller annan form. Men handen på hjärtat – hur många har riktigt insett begreppets innebörd och vidd? Troligen inte så många med tanke på den hisnande utvecklingen inom området under det senaste decenniet. Denna lärobok i ämnet vill hjälpa oss, och lyckas också, enligt mitt tycke med detta.

Författare är Johan Mölne, med dr och överläkare i patologi och cytologi samt Agnes Wold, nyutnämnd professor i klinisk bakteriologi och överläkare i klinisk bakteriologi, båda vid Sahlgrenska akademien och Sahlgrenska Universitetssjukhuset i Göteborg. Författarduons kliniska förankring återspeglas i bokens uppläggning. De lyckas med att presentera ett gemensamt, i grunden cellulärt/subcellulärt synsätt till stor del utgående från infektionssituationer, med (relativt begränsade) utflykter till inflammationsens uttryck i traditionell organpatologi.

Upplägget är den traditionella lärobokens. Utifrån de kliniska kardinalsymptomen på inflammation och den normala kärlbäddens förändringar vid inflammation går författarna över inflammatoriska mediatorer och medverkande celltyper in på de olika typerna av akut och kronisk inflammation. Man går sedan in på olika grupper av inflammatoriska mediatorsubstanser, anti-inflammatoriska läkemedel och läkning/regeneration.

Skrivningen genomsyras av en vilja att förklara och sätta inflammationsmekanismerna i sina funktionella samman-

hang. Eftersom många mekanismer är generella kan ofta samma förlopp förklaras på olika ställen, vilket är adekvat i sammanhanget. Språket är omärkligt och fritt från anglicismer. Även fackuttryck uttrycks på redig svenska.

Författarna har själva framställt ett i det stora hela mycket användbart bildmaterial som täcker bokens faktainnehåll. I princip är boken två verk i ett: brödtexten och bilderna med sina bildtexter skulle kunna läsas var för sig. Baksidan av detta är dock ett något övertydligt bildmaterial, och vissa av de enklaste illustrationerna skulle kunna utgå.

Vissa kapitel är mer ingående än andra. Kapitlet »Inre och yttre larmsignaler« för läsaren till kunskapens frontlinje vad gäller t ex Toll- och NOD-likareceptorer, och avsnittet om kemokiner är också mycket ingående. Kapitlet om komplementsystemet är lysande och presenterar detta kaskadsystem på ett sant begripligt sätt. Andra kapitel är mer orienterande och i sig inte tillräckliga för t ex läkarutbildningen. Dit hör kapitlet »Det medfödda och förvärvade immunsystemet«, som inte kan ersätta läroböcker i immunologi, samt avsnittet om akutfasreaktion och om läkning/regeneration.

Boken är enligt baksidestexten avsedd som lärobok för studerande inom läkarprogrammet, apotekarprogrammet och biologutbildningar, och nivån på innehållet passar i stort sett bra för dessa målgrupper. Enligt baksidestexten fyller den »ett tomrum i utbudet av grundläggande medicinska läroböcker«. Detta är korrekt, också i så måtto att den kanske inte är anpassad till de traditionella kurser på läkarprogrammet, där ofta varje kurs motsvaras av en definierad lärobok. Men den är användbar! Den fyller definitivt ett tomrum, och det är bara att hoppas att framtida upplagor kommer att ges ut på engelska för att därmed fungera bättre i svenska (och utländska) utbildningar anpassade till Bolognaprocessen.

Som i alla förstaupplagor finns det ett antal skrivfel som inte berörs här. Dessutom saknas täckning av området leukocytdetekter. Referenser saknas helt, och en aktuell förteckning över lämpliga översiktsartiklar skulle vara av värde.

Det är dock en riktigt bra bok som innehållsmässigt går lite på tvären. Den korsbinder på ett effektivt sätt kunskaper från olika traditionella kunskapsområden till en helhet kring den inflammation som många av oss arbetar med dagligen, ofta utan att ha satt namn på fenomenet. Den är av värde för studenter och definitivt även för yrkesverksamma läkare. Jag vågar påstå att den kollega som läst denna bok också blivit en visare doktor. ■